

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Poniedziałek, dnia 14 sierpnia 1922 roku.

Od wydawnictwa,

Z powodu nadzwyczajnej podwyżki kosztów wydawnictwa zmuszeni jesteśmy **od wtorku 15 b. m.** podnieść cenę numeru na

50 marek,

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

„Działalność“ p. Askenazego.

(wp.) Współpracownik „Gazety Porannej“ w Warszawie uzyskał wywiad z naszym generalnym komisarzem w Gdańsku, p. Plucińskim, w którym to wywiadzie p. Pluciński stwierdził, co następuje:

— „Wciąż mamy jeszcze sprawę wydania obywateli polskich z terytorjum Gdańska. Władze gdańskie w tym wypadku stosują procedurę, sprzeczną z uchwałą Ligi Narodów z dn. 13 maja rb., która ustaliła ostatecznie zasadę, że Rząd polski ma prawo w każdym poszczególnym wypadku bez wyjątku rozpatrzyć motywy wydalenia i w razie ich nieuznanania zwrócić się do Wys. Komisarza Ligi. Z prawa tego jednak rząd polski korzystać nie może, gdyż Senat wzbrania się podawania motywów wydalania“.

Ciekawe teraz, dlaczego delegat polski przy Lidze Narodów, p. Askenazy, zamiast siedzieć w Warszawie i pobierać za tą „funkcję“ dyplomatyczną setki tysięcy marek gaży, nie wykorzystywał swojej nadzwyczajnej ruchliwości w kierunku omotywania p. Narutowicza w innym kierunku i nie wpłynęła na wysokość Lige Narodów, by ze swej strony zapytała Senat w m. Gdańska, dlaczego nie raczy stosować procedury, zgodnej z uchwałą jej z dn. 13-5. rb.

Przecież stan taki nie może istnieć od finitum i punkt wyjścia z sytuacji musi być wreszcie znaleziony,

W. D.

O język urzędowy.

w) Sposób prowadzenia korespondencji między urzędnikami polskimi a władzami w m. Gdańska przewiduje postanowienie art. 52 umowy zawartej między Polską, a Gdańskiem w d. 24 października 1921 r. w celu wykonania i uzupełnienia polsko-gdańskiej konwencji z d. 9 listopada 1920 r. („Dz. Ustaw“ nr. 16). Według artykułu wymienionego korespondencja z urzęd. w m. Gdańska odbywać się może w języku polskim lub niemieckim.

W związku z tem, jak się dowiadujemy, Minister rolnictwa i dóbr państwowych wydał do organów podległych okólnik, w którym poleca, aby w razie otrzymania z Gdańska pisma urzędowego w języku niemieckim odpowiedź na takie pisma była zredagowana w języku polskim.

KONFERENCJA LONDYŃSKA.

Porozumienie. Dłuższe czy krótsze moratorium. Niemcy protestują przeciwko zarządzeniom przymusowym Francji.

PARYŻ 12 (PAT) Premier Poincaré Lloyd George i Theunis (delegat belgijski) doszli do porozumienia w sprawie przyjęcia następujących warunków, zaproponowanych przez Poincarégo i pobranie 25 proc. od wpływów niemieckich, obłożenie sekwestrem cel niemieckich rozciągnięcia przez komitet gwarancyjny, który przebywałby stale w Berlinie, kontroli nad Reichsbankiem roztoczenie nadzoru nad obiegiem pieniężnym, emisji banknotów skarbowych rozporządzeniami budżetowymi oraz od wpływów kapitałów.

Co się tyczy przywrócenia granicy celnej nad Renem, zaprowadzenia komór celnych naokoło zagłębia Ruhry udzielał do 60 proc. w niemieckim przemyśle chemicznym oraz pobierał podatki w strefach okupowanych, warunki te zostały odrzucone. (6)

LONDYN 13.8. (A.W.) Biuro Reutera donosi, że Lloyd George, Poincaré i Theunis osiągnęli porozumienie co do 7 punktów, uchwalono

nych przez rzeczoznawców. Komisja ekspertów obraduje w dalszym ciągu nad kontrolą kopalń i lasów niemieckich. Rokowania w tych sprawach idą opornie. Nie osiągnięto jeszcze porozumienia w sprawie terminu moratorium. Francja proponuje, aby moratorium, przyznane Niemcom, skończyło się z dniem 31 grudnia br. Włochy popierają również punkt widzenia Francji, natomiast delegaci angielscy i belgijscy proponują dłuższy okres.

BERLIN 13.8. (A.W.) Rząd niemiecki wysłał dwie noty do rządu francuskiego. W jednej z nich protestuje przeciwko przymusowym zarządzeniom francuskim z powodu niedotrzymania zobowiązań własności. Rząd niemiecki uważa za zarządzenia francuskie za sprzeczne z prawem i domaga się, aby sprawa została oddana do rozstrzygnięcia międzynarodowemu sądowniemu.

Druga nota zajmuje się specjalnie wydalaniem Niemców z Alzacji i Lotaryngii.

Likwidacja zatargu prusko-bawarskiego.

BERLIN, 13 | 8 (A.W.) Sprawa zatargu niemiecko-bawarskiego została ostatecznie załatwiona. Protokoły rozpraw zostały podpisane przez dr. Wirtha i hr. Lehrchenfelda. Ogłoszenie ich spodziewane jest dziś. Protokoły te składają się z trzech części: Pierwsza omawia rozporządzenia bawarskie, druga wyjaśnia wykonanie ustawy o ochronie republiki i zawiera ustęp o ustawie dyscyplinarnej dla urzędników, oraz ustawę o państwowej policji kryminalnej trzecia część zawiera wyjaśnienia rządu Rzeszy o federalistycznych zasadach konstytucji. (k)

POZNAN 13 (Pat) Wedle ogłoszonego

dzisiaj protokołu z przebiegu narad między Bawarią a Rzeszą, Bawaria ma znieść najpóźniej do 15 bm. wydane przez Niemcy rozporządzenie do ustawy o ochronie republiki. Rząd Rzeszy natomiast oświadczył, że nie będzie uzurpował praw zwierzchniczych przekraczających kompetencje Rzeszy. (k)

POZNAN 13 (Pat) Z Monachium donoszą, że bawarska Rada min. aprobowana układ Bawarii z Rzeszą i że tylko niektóre partie koalicyjne życzą sobie obecnie zmian, dotyczących ustawy o ochronie republiki. 7

Z Rosji sowieckiej.

Zjazdy komunistyczne.

MOSKWA 13.8 (A.W.) W listopadzie odbędzie się w Moskwie IV kongres III między narodówki, XII, zjazd rosyjskiej partii komunistycznej i III kongres młodzieży komunistycznej. (7)

Nie mają już co rabować

MOSKWA 13.8 (A.W.) Z powodu ukoniecznienia prac zlikwidowana została komisja do spraw rekwizycji kosztowności cerkiewnych. 7

Echa wypadków wileńskich.

WILNO (AW) Sledztwo sądowe w sprawie zająć w dniu 2 lipca zostanie ukończona w końcu bm., poczem cała sprawa zostaje przekazana urzędowi prokuratorskiemu, Osoby postawione w stan oskarżenia odpowiadać będą z art. 127 i 123 kodeksu karnego.

Kronika zagraniczna**Rozstrzelanie gen. Pierchurowa.**

(X) Jak donosi „Prawda”, w Jarosławiu, z wyroku trybunału rewolucyjnego został rozstrzelany jeden z organizatorów powstania w Jarosławiu, gen. Pierchurow. (7)

Proces defetysty flamandzkiego w Belgii.

(X) „Le Temps” komunikuje, że rozpoczął się przed radą wojenną Brabantu w Belgii proces kaprala Debeuckelaere’a, b. posta flamandzkiego, który stworzył na froncie podczas wielkiej wojny organizację dezercji żołnierzy flamandzkich. Pomiedzy Flamandami a resztą ludności belgijskiej istnieje antagonizm z powodu dążeń odsrodkowych Flamandów.

Sąd belgijski posiada raporty oficjalne, w których szef służby informacyjnej 4 armii niemieckiej notował wypadki na swoim odcinku. Jeden z tych raportów zawiera oświadczenia Debeuckelaere’a, który został jeńcem 18 września 1918 r. i jest oznaczony, jako wódz „partii frontowej” Flamandów, ściśle mówiąc, Vlaamsche Volksparty. Znalaziono również wśród dokumentów niemieckich odezwę do żołnierzy flamandzkich, nawołującą do dezercji. Akt oskarżenia twierdzi, że Debeuckelaere był głównym kierownikiem potajemnej organizacji, nakłaniającej do dezercji.

Proces ten wzbudza wielkie zajęcie w Francji i w Belgii. (7)

Pretendent do tronu rosyjskiego.

(X) Wielki książę rosyjski Kyril, wnuk cara Aleksandra II i kuzyn b. cara Mikołaja, ogłosił w prasie francuskiej, że wedle prawa dziedziczości jest on obecnie głową rodu carskiego Romanowych i następcą tronu. Stał on na czele akcji, zamierzającej do przywrócenia porządku w Rosji. Spodziewa się on, że Mikołaj II jeszcze żyje i zasiądzie z powrotem na tronie. Celem jego jest przywrócić spokój w Rosji i udzielić zupełnej amnestji. Byłby zadowolony, wyraził się do dziennikarzy, gdyby wielki książę Mikołaj Mikołajewicz stanął na czele armji. (S)

Zmiana właściciela pisma „Times”

(X) Z powodu choroby lorda Northcliffa potentata prasy londyńskiej, grupa finansistów z właścicielem „Daily Expressu” na czele rozpoczęła podobno pertraktacje o nabycie „Timesa” będącego dotąd w posiadaniu lorda Northcliffa. (S)

Kryzys gabinetowy w Czechach.

(X) Nowy gabinet czechosłowacki, którego przewodcą ma być Swehla (agrarjusz), jeszcze się nie narodził, a już odzywają się poważne głosy, które nie wróżą mu długiego żywota. Nie jest wogóle jeszcze wcale pewnym, czy gabinet Benesza ustąpi. Dr. Baschin, pierwszy socjaldemokratyczny minister finansów w Czechosłowacji, który również w przyszłym gabinecie Swehli ma objąć tekę ministra finansów, powiedział w niedzielę na zebraniu, że ci, którym prorokują nieustannie śmierć mogą żyć długo. Swehla, nadzwyczaj zręczny polityk kompromisowy, zwłaszcza w wyrównywaniu na pozór nieprzebytych przeciwieństw, został wymieniony przy tworzeniu ostatniego gabinetu jako przyszły prezydent ministrów i pojechał następnie na urlop, zamiast objąć tekę.

„Czas”, zbliżony do prezydenta i ministerstwa spraw zagranicznych, pisze: „W kołach polityków partji koalicyjnych nie mają zbyt wielkiego zaufania do trwałości rządu Swehli, właśnie dlatego, że on ma być jego głową. Utrudnił on sobie tem bardzo swoją rolę przewodnią w partji agrarjuszów, ponieważ partje rządowe w sezonie jesiennym czekają ciężkiej walki o cię, i ponieważ nie będzie mógł w pełni spełnić wszystkich zadań, stawianych agrarjuszom. (S)

Co dostaną Niemcy za obalenie Korfantego?

Przy sposobności obejmowania rządów przez prezydenta ministrów Nowaka, zgłosili się doń przedstawiciele sejmowego klubu niemieckiego, w osobach posłów Sniekermana i Heikego i zażądali między innymi zaprzestania ze strony polskich władz ucisku (!?) kolonistów niemieckich na Wołyniu, na Pomorzu i w Poznańskiem, większego uwzględniania potrzeb szkolnictwa niemieckiego w Polsce, zatwierdzenia statutu hakatystycznego „Związku Niemców” w Polsce, z siedzibą w Łodzi, dopuszczenia „obywateli niemieckich” w Polsce

w szerszej mierze do polskiej służby państwowej i poddania wyników opcji sumiennej rewizji.

Jednym słowem, za wierność swoją w stosunku do lewicy w zwalczaniu stronnictw narodowych podczas ostatniego przesilenia Niemcy przedstawili słony rachunek. Zapłatę tę częściowo już otrzymali. Interesującym jest tylko, czy i w jaki sposób uiszczy się p. Nowak z szeregu innych pozycji „rachunku”, przedstawionego przez posłów niemieckich. (5)

Niemiecka kolonia wojskowa w Rosji.

Jak donoszą z Pragi wychodzący tam dziennik rosyjski „Nowoje Wremia”, podaje sensacyjne szczegóły tajnego traktatu niemiecko-rosyjskiego, zawartego w Rapallo. Radek po powrocie do Moskwy złożył na plenum Wszzechrosyjskiego Centralnego Komitetu Wykonawczego sprawozdanie, w którym omawia tajny dodatek do traktatu rapalskiego. Sora wozdanie to według „Nowoje Wremia” zawiera między innymi ważnymi artykułami artykuł 3-i traktatu tajnego, na mocy którego Niemcy otrzymają ważne koncesje w południowo-wschodniej Rosji. Koncesje te zostają udzielone niemieckiemu przemysłowi i kapitałowi na życzenie Niemiec (które dążą do skolonizowania Rosji południowo-wschodniej b. żołnierzami niemieckimi. Na wypadek, gdyby wspólny niemiecko-rosyjski atak na Europę Zachodnią nie udał się, ci koloniści dbaćby mieli o zaopatrzenie Rosji celem przetrzymania.

Niemiecki syndykat banków ziemskich otrzymał koncesję na 15 lat na ogromnej przestrzeni, uprawianej burakami i położonej na granicy ukraińskich guberni Charkowskiej i Kijowskiej. W Donieckiem Zagłębiu węglowym grupa Stinnesa również otrzymała koncesję na lat 15. Produkcja węgla prowadzona ma być przez niemiecko-rosyjskie Towarzystwo. W Zagłębiu Kubańskiem ma być osiedlonych 20 tysięcy niemieckich kolonistów, głównie zasłużonych artylerzystów i pionierów, którzy utworzyć mają z Noworosyjska najsilniejszy punkt obrony południowo-wschodniej Rosji. Centrum okręgu naftowego odlane ma być niemieckiemu towarzystwu, a mianowicie koncernowi Kruppa do eksploatacji. 20 proc. eksploatacji naftowej miałyby być odłanych na potrzeby rosyjskiej armji czerwonej, 80 proc. zaś zostanie do dyspozycji Krassina. (K)

Kongres pokoju w Londynie.

Od 25 do 29 ub. m. obradował w Londynie Kongres Pokoju. Przewodniczył belgijski senator La Fontaine prezes Międzynarodowego Związku Towarzystw Pokoju.

W inauguracyjnej mowie wygłoszonej przez angielskiego ministra oświaty Fischera zwracał uwagę ustęp, w którym zapewniał, że dyplomacja angielska, „podczas ostatnich lat po wojennych stale dążyła do polityki umiarkowania i zachęcał Niemcy, by jeszcze w roku bieżącym przystąpiły do Ligi Narodów, która zyska przez to na mocy i znaczeniu.

Przedstawiciel króla odczytał orędzie królewskie, poczem wygłosili mowy: biskup katolicki Londynu Groch, pastor Nightingel i wielki rabin. W imieniu kobiet przemawiała lady

Akerdeen, przewodnicząca Międzynarodowej Rady Kobiet, a w imieniu robotników Henderson. Obok przedstawicielstw wszystkich narodów, uwagę zwracali Niemcy i Austriacy bardzo licznie reprezentowani na kongresie,

Uchwalono uroczyste potępić wszystkie wojny i w przyszłości do nich nie dopuścić. Wyrażono opinię, że należy uczynić możliwe ulgi Rosji i Niemcom w dziedzinie odszkodowań, oraz zapewnić zwrot terytoriów i pomoc finansową,

Szlachetne to zgromadzenie zakończyło się olbrzymią manifestacją protestu przeciw Traktatowi Wersalskiemu. Podobne demonstracje odbyły się w tymże dniu w Berlinie, Monachium i innych miastach niemieckich. (9)

WIADOMOŚCI Z KRAJU.**Czy Ostrołęka leży w Palestynie**

(K) W Ostrołęce w dniu 6 b. m. odbyła się zabawa, zorganizowana przez towarzyskie koło kolejarzy. Głównym organizatorem z urzędu był zawiadowca stacji p. Wiśniewski. Na zabawę tę wydrukowano zaproszenie na papierze gazetowym, zapewne ze względów oszczędnościowych, co jest bardzo chwalebne, ale... w dwu językach, w polskim i... żargonie.

Dużo się mówi o asymilacji żydów, ale tu widzimy fakt asymilacji Polaków. Tekst polski brzmi krótko i nie jest zaopatrzone podpisem. „Zaprasza się Sz. P. na zabawę i koncert, mający się odbyć w miejskim ogrodzie dnia 6. 8 22 r. o godz. 4 p. p.”

Tekst żargonowy brzmi mniej więcej tak: „Roku 22 VIII, 6 o godz. 4 p. p. odbędzie się w „n a s z y m” ogrodzie spacerowym koncert i różne atrakcje, uprasza się publiczność o przyście i wzięcie udziału. Z poważaniem Wiśniewski, były komend.” Zapewne komend

dant ale czego?

(5)

Walka z epidemiami.

(K) Dotychczas skonstatowano na całym obszarze Rzplitej 41 wypadków cholery, z czego 38 w Równem. W liczbie tych ostatnich 32 wypadki znalazły się wśród repatriantów. Z ogólnej liczby chorych zmarło 23. Duża śmiertelność tłumaczy się wycieńczeniem repatriantów, których organizm nie jest zdolny przetrwać tak ciężkiej choroby. Odpowiednie czynniki rządowe podjęły energiczną walkę z epidemją, zarówno przy pomocy izolacji w szpitalach chorych i ich rodzin, jak i przymusowe szczepienie. Naczelny komisariat do walki z epidemjami jest przygotowany do tej walki i, w razie ukazania się epidemji, całkowicie opanuje sytuację.

Wyjazd Nacz. Państwa nad granicę wschodnią.

(K) W sobotę po południu wyjechał Naczelnik państwa osobnym pociągiem przez Mołodeczno do Głębokiego. W najbliższych dniach spodziewany jest przyjazd Naczelnika państwa do Wilna. (7)

KRONIKA

— Kalendarzyk

Pziś: Poniedziałek 14 sierpnia Ezebjasza
Wschód słońca g. 4 m. 18
Zachód g. 7 m. 06.

— Widowiska.

„Luna“ (Przejazd 1)

„Odeon“ Przejazd 2
„Jej oczy“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Cyrograf miłości“

Teatr letni „Scala“ (Cegielniana 18)
„Nowy program Nr. 12“

Kino Popularne (Konstantynowska 16)
„Walka o testament“

Ogród Ogniiska Załog. (Przejazd 1)
Koncerty orkiestry St. Namysłowskiego.

— Kalendarzyk historyczny.

1621 Wojsko Zygmunta III w liczbie 65 000 pod dowództwem Jana Karola Chodkiewicza przeprawiło się przez Dniestr i stało obozem pod Chociwmem.

Wiadomości kościelne

— Wniebowzięcie N. M. Panny.

(c) W dniu jutrzejszym kościół św. rzym.—katol. obchodzi uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, wśród ludu naszego znaną pod nazwą „święta Matki Boskiej Zielnej“ gdyż w dniu tym każdy z parafian wiejskich daży do kościoła z pękiem ziół kwiatów i zebranych z pól płodów które kapłani święcą.

Dzień Wniebowzięcia N.M. Panny ustanowiony został za czasów św. Grzegorza Turaneńskiego. Historia kościoła nie ustaliła miejsca śmierci Bogarodzicy i szczegółów wniebowzięcia ani też roku w którym to nastąpiło. (k)

Kronikarze wymieniają Jerozolimę, to miejscowość Panaghia Capouli pod Efezem, gdzie w małym domku N. Panna dożyła miała późnego wieku. Wykopaliska domku tego, przeprowadzone w r. 1890, zdają się potwierdzać legendę.

Kościół Grobu Najświętszej Panny znajduje się w dolinie Józefata u podnóża Góry Oliwnej obok potoku Cedron.

Kościół wedle podania Nicefora — zbudował Konstantyn Wielki. Po prawej stronie świątyni tej, w grocie jest wyłobiony grób w skale, mający być Grobem N. M. Panny.

Kościół należy obecnie do wyznań wschodnich, lecz rzym.—katolicy mają również wstęp do świątyni. (7)

— Pielgrzymka do Częstochowy.

(c) Kurja biskupa łódzka zawiadamia, że projektowana w dn. 26 bm. pielgrzymka piesza na Jasną Górę nie wyruszy z powodu braku uczestników.

Natomiast dn. 25 bm. wieczorem, wyruszy pielgrzymka koleją. Chcący wziąć udział w pielgrzymce tej, winni zapisać się w parafjach i złożyć 2.000 mk. na przejazd koleją w obie strony. Otrzymany kwit należy zachować, gdyż w drodze służyć będzie za bilet na prawo przejazdu.

Kwitariusze dla księży proboszczów znajdują się już u organizatorów pielgrzymki, ks. kan. Brzezińskiego i ks. Zalewskiego, oraz w kurji biskupiej. Spisy pielgrzymów i pieniądze należy dostarczyć kurji przed dn. 21 bm.

W pielgrzymce uczestniczy Jego Eks. Biskup Tymieniecki.

Punkt zborny w piątek dn. 25 bm. o godz. 7 wieczorem w kościele św. Krzyża, skąd po na bożeństwo kompanja uroczystie uda się na dworzec Warszawski. (k)

— Likwidacja komisji aprowizacyjnej

(c) Przy łódzkim Związku Przemysłowców istnieje od dwóch lat komisja aprowizacyjna,

mająca za zadanie zaopatrywanie ludności fabrycznej w przedmioty pierwszej potrzeby.

Jakkolwiek działalność komisji posiadała wiele niedokładności i dostarczane robotnikom produkty często szwankowały pod względem jakości, jednak na ogół robiła wiele dobrego głównie przez masowe zakupy produktów wprost od wytwórców i normowanie tą drogą cen rynkowych, oraz powstrzymywanie paskarstwa.

Tymczasem obecnie otrzymujemy wiadomość, iż Związek Przemysłowców zamierza zlikwidować komisję w celu wycofania włożonych na zakupy kapitałów.

Krok taki będzie dotkliwym ciosem dla rzesz robotniczych w obecnym czasie niebywalej drożyzny i rozbewstwień paskarstwa.

Zkąd wydostaną robotnicy taniego węgla na zimę? Jaką drogą sprowadzą zbiorowo ziemniaki, drzewo, mąkę i t. p. produkty, które tylko przy masowych zakupach można dostać z pierwszej ręki?

To też jest obowiązkiem związków i delegatów robotniczych baczyć aby wieść o likwidacji komisji nie sprawdziła się ku szkodzie robotników. (k)

— Podwyżka opłat telegraficznych i telefonicznych.

Ministerjum poczt i telegrafów podaje, że z dniem 1-go września taryfa telegraficzna w obrocie wewnętrznym będzie podwyższona o 150 procent, to znaczy że słowo będzie kosztowało 50 mk.

Dowiadujemy się, że z dniem 1 października abonament telefonów jak również rozmowy telefoniczne międzymiastowe będą podwyższone o 100 procent. Koszty instalacji również będą wyższe o 100 procent, Przyczyną tego jest podwyższenie się kosztów materiałów i obsługi. (k)

— Podwyższenie taryfy osobowej na kolejach.

Z dniem 1-ym września wchodzi w życie podwyższenie taryfy osobowej na kolejach państwowych Rzeczypospolitej. Według tej nowej podwyżki stawka taryfowa za 1 kilometr w klasie III na przestrzeni od 1 do 200 kilometrów wynosić będzie 10 mk. na przestrzeni od 201 do 300 kilometrów 8 mk., a ponad 300 kilometrów 6 mk. W klasie II stawka będzie wynosiła dwukrotną wysokość stawki III klasy za odpowiednią przestrzeń, a w klasie I potrójną wysokość.

Podwyższenie taryfy w pociągach pociestnych jest o 50 proc. wyższe, niż w pociągach osobowych.

Cena za t. zw. plackarty (miejsca numerowane) wynosi jedną piątą część biletu zwykłego

Taryfa bagażowa pozostaje niezmienną. O gólnie wynosi podwyżka około 60 proc. taryfy dotychczasowej.

— Sprawa węgla w gazowni i elektrowni.

(p) Gazownia łódzka posiada jeszcze dość duży zapas węgla i pod tym względem sytuacja jest pomyślna, Co do jakości węgla, to z Górnego Śląska nadchodzi takowy w gorszym gatunku, ponieważ lepszy wywożony jest zagranicę, celem poprawienia waluty (?) O ile jednak gatunek węgla nie poprawi się, kampa nja zimowa będzie ciężką. W związku z tem gazownia zwróciła się do miarodajnych czynników z prośbą o wszczęcie akcji, mającej na celu unormowanie stosunków na Górnym Śląsku.

Elektrownia łódzka otrzymuje obecnie około 30 wagonów (400 ton) węgla, co nie pokrywa w zupełności zapotrzebowania i elektrownia zmuszona jest czerpać ze swych zapasów. Przyczyną słabego dowozu są trudności transportowe, spowodowane szykanami Niemców, którzy nie zwracają potrzebnej ilości parowozów. Elektrownia otrzymuje węgiel orzech z wielkich kopalń w połowie z Dąbrowy Górniczej w połowie z Górnego Śląska. (7)

— Koncerty orkiestry Namysłowskiego.

Jak już donosiliśmy z dniem 5 b. m. w ogrodzie załogowym (Przejazd 1) koncertuje codziennie znakomita orkiestra narodowa pod dykcją p. St. Namysłowskiego.

Poziom artystyczny utworów muzycznych wykonywanych przez orkiestrę narodową stoi na wysokiej wyżynie.

Zasługą to w pierwszym rzędzie kapelmistrza p. Namysłowskiego, który z rzadkim talentem potrafi wydobyć tyle czaru i siły harmonijnej z odtwarzanych z wielkim smakiem i zrozumieniem utworów orkiestralnych.

Repertuar muzyczny orkiestry koncertowej p. Namysłowskiego jest nadzwyczaj bogaty. Obok niezrównanych mazurków i oberków — popisuje się narodowa orkiestra utworami pochodzącymi w skład wielkiego repertuaru muzycznego, jak n. p.: Szopena, Moniuszki, Wagnera, Griega i t. d. (7)

Ze sportu

„Hakoah“ (Łódź) — „Makkabi“ (Warszawa)

2:1 (1:0)

Wczoraj o godzinie 5-ej popołudniu odbył się na boisku sportowym Hakoah (Rynek Wodny) mecz piłki nożnej między łódzkim klubem „Hakoah“, należącym do klasy C a warszawską drużyną „Makkabi“ (klasa B.) Zawody, które zgromadziły dość liczną publiczność, obfitowały w szereg ciekawych momentów, właściwych klubom z pod znaku „Makkabi“.

Goście warszawscy pomimo przewagi fizycznej i poniekać rutyny nad młodocianymi członkami klubu „Hakoah“ — ulegli lepszej taktyce, kombinacji i sportowej ofiarności swych współzawodników w stosunku 2:1.

Sędziował umiejętnie p. Otto, członek klubu footballowego Ł. K. S. (7)

Wojskowe zawody sportowe O. K. IV.

W drugim dniu wojskowych zawodów sportowych odbywających się na boisku Przy placu gen. Hallera licznie zebrana publiczność z wielkiem zainteresowaniem śledziła przebieg takowych.

Rezultaty przedstawiają się jak następuje:

1) Skok w wyż z rozbiegu (3 nagrody) najlepsze rezultaty osiągnął por. Breinak z 30 p. S. K. — 150 cm., dalej por. Stafiej z 7 p. a. p. — 145 cm., oraz ppor. Gruszczyński z 30 p. S. K. — 140 cm.

2) Bieg płaski na dystansie 100 mtr. (3 nagr.) I-por. Szymański (28 p. S. K.) 12,4 sek., II-por. Stafiej i III-por. Gruszczyński.

3) Rzut dyskiem (3 nagr.) I-st. strz. Goczek (28 p. S. K.) 28 m. 73 cm., II-N. 120 — 28 m. 30 cm., III-por. Kochanowski (23 p. S. K.) — 26 m. 63 cm.

4) Rzut granatem w dal (5 nagród) I-strz. Miecieski (30 p. S. K.) — 49 m. 85 cm., II-strz. Wydrycki (31 p. S. K.) — 46 m. 53 cm., III-szer. Borek (27 pp.) — 45 m. 38 cm., IV-strz. Żołnierkiewicz (31 p. S. K.) — 45 m. 05 cm., V-st. strz. Goczek (28 p.p.) — 44 m. 64 cm.

5) Rzut oszczepem (3 nagr.) I-strz. Miecieski (30 p. S. K.) — 33 m. 86 cm., II-st. strz. Goczek — 37 m. 17 cm., III-sierz. szt. Kędziński (25 p.p.) — 35 m. 67 cm.

6) Bieg płaski na dystansie 1500 mtr. (3 nagr.) I-kapr. Rębowski (28 p.p.) 4 m. 41,6 sek. II-kapr. Wójcik Alek. (18 pp.), III-szer. Milczarek (25 pp.)

Na zakończenie wczorajszych zawodów został rozegrany mecz piłki nożnej o mistrzostwo O. K. IV pomiędzy drużynami 28 p. S. K. a 18 pp. z rezultatem 6:1 (3:1) na korzyść 28 p. S. K. (7)

L. K. S.

Miasto bez kelnerów.

Lipsk 10 sierpnia 1922 r.

Miasto bez kelnerów — czy to rzeczywistość? Niestety, jest to smutna rzeczywistość. Miastem bez kelnerów jest obecnie Lipsk, najznaczniejsze miasto handlowe i przemysłowe Saksonji, miasto jarmarków. Nie, żeby, biorąc dosłownie, nie było tu więcej kelnerów, naprawdę nie! Tylko od pięciu tygodni nie można ich tam spotkać, gdzie należało: w hotelach, w eleganckich kawiarniach i restauracjach.

Od pięciu tygodni kelnerzy lipscy strajkują, od pięciu tygodni wisza ich prasowane fraki na kołku, od pięciu tygodni nie rozbrzmiewają więcej przez pełne ochoty pokoje rozkazujące słowa: „Płanńczy, panie płanńczy!” Lipsk stał się w całym znaczeniu tego słowa miastem godnym pożałowania. Tubylecy i przyjezdni muszą przypomnieć sobie znów zdanie „Obsługuj się sam! i jak wpiers w autmatach restauracyjnych przynosić sobie potrawy, których domaga się żołądek

Mało jest jednak lokali, w których przy najmniej w ten sposób głodny gość może otrzymać pokrzepienie, gdyż do strajku kelnerów przyłączył się ze względu solidarności personel domowy i kuchenny. (7)

Przybywający do Lipska obcy mogą wprawdzie znaleźć pomieszczenie w hotelach. Otrzymają nawet rano śniadanie, lecz obiad — nie, obiadu hotele nie są w stanie przygotować. Zwraca się wprawdzie uwagę gościom hotelowym, przestępującym próg gościnnego domu, który wybrał sobie na mieszkanie w czasie pobytu w Lipsku na tę okoliczność, i chociaż gość zrobi nie wiedząc jak rozezarowaną minę nie zmienia to wcale sprawy. Pan dyrektor lub jego zastępca udzielają uprzejmie adresów restauracji, gdzie pomimo braku personelu można dobrze zjeść, gdzie gospodarz i gospodyni przy pomocy wszystkich członków rodziny lub krewnych gotują i podają. Czynią to z wyczerpaniem wszystkich sił, narażając się na niebezpieczeństwo, że pewnego pięknego poranku wybite zostaną szyby w ich lokalu, co w ostatnich dniach i tygodniach zdarzało się częściej niż raz.

W ostatnich dniach krąży pogłoski, że saskie ministerjum gospodarcze zamierza interwenjować, że minister wszedł już w kontakt z gospodarzami i chce doprowadzić do zakończenia strajku, dotychczas jednak niema nic pewnego; każdy otacza się milczeniem i wzrusza ramionami. Walka toczy się dalej. Tubylcowi nie zbyt wpada w oczy egzystencja strajkujących, tylko tu i ówdzie: demonstracje, pochody, rozbite szyby, aresztowani krzykacze. Tylko obcy czuje na własnym ciele brak

kelnerów, gdy wysiadzie w hotelu i musi zrezygnować ze zwykłych przyzwyczajeni. Kiedy nastanie w Lipsku status quo ante, jest pytaniem, za którym natychmiast musimy postawić z tuzin znaków zapytania. (S)

(Jak się dowiadujemy z ostatnich depesz strajk kelnerów w Lipsku ma się ku końcowi. Przyp. Red. (5)

PRZEMYSŁ I HANDEL.

Sieć dróg wodnych w Polsce.

(=) Sieć dróg wodnych na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej jest bardzo uboga. Najlepiej pod tym względem stoi b. zabór pruski, najgorzej b. zabór rosyjski, najbiedniejszy zarówno ilościowo jak i pod względem stanu technicznego dróg. Najważniejsza arterja komunikacyjna Wisła, uregulowana jest częściowo od ujścia Przemszy do Zawichostu i od b. granicy rosyjsko-pruskiej do ujścia do morza. Cały środkowy bieg Wisły nie jest uregulowany, w niektórych miejscach tylko istnieją urządzenia ochronne, koryta rzeki zaś w ciągu większej części sezonu uniemożliwiają spław. Z dorzecza Wisły uregulowane są częściowo Dunajec i San. Ponadto w Małopolsce częściowo uregulowany jest również Dniestr,

W byłej dzielnicy pruskiej oprócz Wisły wymienić należy Brdę i Noteć wraz z kanałem bydgoskim (og. długość 179 km.). Jest to jedyna droga wodna w dobrym stanie, odpowiadająca nowoczesnym wymaganiom techniki i mogąca przepuszczać statki 400-tonnowe. Górna Noteć, łącząca kanał bydgoski z Gopłem, może przepuszczać statki 150-tonnowe. Również uregulowana Warta, wobec przeprowadzenia koronu polsko-niemieckiego ma znaczenie komunikacyjne wyłącznie lokalne.

Naturalne drogi wodne na Kresach jak: Niemen, Prypeć, znajdują się w stanie, zupełnie dzikim, istniejące zaś kanały: Augustowski, Królewski i Ogińskiego posiadają urządzenia bardzo pierwotne i zniszczone są przez wojnę i zapuszczone.

W chwili obecnej prowadzone są na polskich drogach wodnych prawie wyłącznie prace konserwacyjne.

Od całego szeregu lat minist. robót publicznych prowadzi pomiary wodostanów i t. p. i opracowuje plan całokształtu polskich dróg wodnych. (6)

Wielkopolska fabryka prochu.

(=) Grono obywateli powzięło myśl stworzenia w Wielkopolsce fabryki prochu i materiałów wybuchowych, potrzebnych bardzo dla przemysłu i armji. Dnia 18 lipca b. r.

zawiązało się w Poznaniu Tow. Akc. Gromakmit, którego celem jest wyrób prochu, materiałów wybuchowych i artykułów pyrotechnicznych oraz nabywanie i prowadzenie innych przedsięwzięć tego rodzaju i związanych z nimi przemysłów.

Akcje rozsprzedaje Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym, Poznań św. Marcin 69 I piętro.

Akcja, zmierzająca do utworzenia w Wielkopolsce fabryki prochu zasługuje na jak najszersze poparcie. Należy mieć nadzieję, że zrozumie to nasz ogół i że akcje nowego przedsiębiorstwa będą szybko rozkupione. (2)

Podwyższenie taryfy za przewóz węgla i drzewa.

(=) Ministerjum kolei żelaznych komunikuje: Nowa taryfa towarowa, wprowadzona od dnia 1 b. m., ujawniła pewne usterki, uwarunkowane zmianą noszących stosunków gospodarczych. W pierwszym rzędzie nieusprawiedliwione konjunkturą rynkową okazało się niżenie o 25 proc. taryfy wyjątkowo na eksport drzewa obrobionego i pokładów.

To też uchwalono znieść taryfę eksportową na drzewo, przenosząc jednocześnie pokłady z klasy 4-ej do 5-ej, jak również przenieść taryfę na węgiel z klasy 6-ej do 5-ej.

Ministerjum kolei żelaznych wprowadza powyższą w porozumieniu z innymi ministerjami uchwałę w życie z dniem 15 września r. b.

W stosunku do węgla nowa taryfa podniesie opłatę za przewóz na odległość 100 km. o 80 mk. i na odległość 800 km. o 190 mk. na korcu, w stosunku do ceny korca węgla — 2,400 mk. — czyli 3,3 proc. do 7,5 proc. (2)

Mięso argentyńskie dla Niemiec.

(=) Pełnomocnik handlowy rządu argentyńskiego dr. Bartholomeo Daneri powrócił z Hamburga do Buenos Aires, ukończywszy w imieniu swego rządu prowizoryczne rokowania z syndykata niemieckimi, na czele których stoi Towarzystwo import mięsa w Hamburgu. W najbliższym czasie uda się do Argentyny zastępca towarzystwa, celem doprowadzenia na miejscu do skutku ostatecznej umowy. Przewidywany jest narazie import 100,000 ton żywego bydła i 100,000 ton mięsa mrożonego, które ma być przewiezione na okrętach niemieckich. Zapłata ma nastąpić częściowo w gotówce częściowo zaś w towarach. Według zdania rachowców będzie możliwem, sprzedać mięso argentyńskie o jedną trzecią taniej niż krajowe. (S) (2)

Dr. S. KANTOR
specjalista chorób wenerycznych i skórnych
Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjęć od 9-2 i 6-8.
Panie od 5-6. 1023

KUPUJĘ
brylanty, złoto, srebro, zegarki, igrzeterje, stare zęby. płać najlepiej Konstantynowska 7
MILICH prawa of. i p. 2250K

SUCHOTY
przez wszelkie choroby pierśiowe leczy
„Balsam Thiocolan Age”.
Używa się za poradą lekarza
sprzedają apteki i składy apteczne. 3279d

Egzeme, Liszaje i t. p.
usuwa maść
„Lain Age”
sprzedają apteki i składy apteczne. Apteka A. Gaseckiego w Warszawie. 3280s

Nieruchomość
w Pabjanicach sprzedam ładny owocowy ogródek, oficyna jednopiętrowa, lokal wolny, dwa pokoje z kuchnią i weranda Pabjanice Kilińskiego 29. (3352)

Potrzebna
na prowincję, Pomorze, pomocnicza księgarka. Oiercy uprasza się do „Rozwoju” 3370d

Detal-Hurt

Biurowisko-Handlowe „FORTUNA” Wólczajska 166, tel. 14-98 ma do sprzedaży po najniższych cenach różną manufakturę na garnitury męskie, damskie, dziecięce, na palta welury. 3308s

Zagubione dokumenty
Skowrońska Janina zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7448-1

Sobczak Lucyna zagubiła tymczasowy dowód osobisty wydany w Łodzi. 7519-5

Zaginęły 2 kontrakty zawarte w sprawie dzierżawy wystawione przez Wilmańskiego dla Winokowskiego Łaskawy znalazca zechce zwrócić Ciężkowszczytowski Winokowski. 7488-2

Plesiak Władysław zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7498-3

Staszewska Michalina zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 7499-3

Felicjaniak Antoni zagubił portfel i legitymację urzędową oraz bilet bezpłatnej jazdy tramwajami Łódzkimi i dojazdowymi i kartę pomoczenia. 7485-2

Stachurskiemu Bolesławowi skradziono dowód osobisty wydany w Koninie kartę bezterminowego urlopu wydaną w P. K. U. Konin i papiery szofer. 7475-2

Nowak Władysława zagubiła paszport rodzinny niemiecki wyd. w Łodzi. 7476-2

Graczyk Józef zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7478-2

Kupuje meble
dywany, maszyny do szycia, futra, garderobę i sprzęt domowe. WAJCMAN
Dzielnia 19 (2552-K)

Cena ogłoszeń przed tekst. i w tekście 200 mk., zwyczajnie 60 mk., wśród drobnych 100 mk., nekrologi 120 mk., komunikaty 120 za wiersz nonparelowy, znie 150 mk. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 procent drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje administracja do godz. 6-ej; po 6-ej dolicza się 50 proc. Za nieterminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez przedniego zawiadomienia „Rozwoju” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.